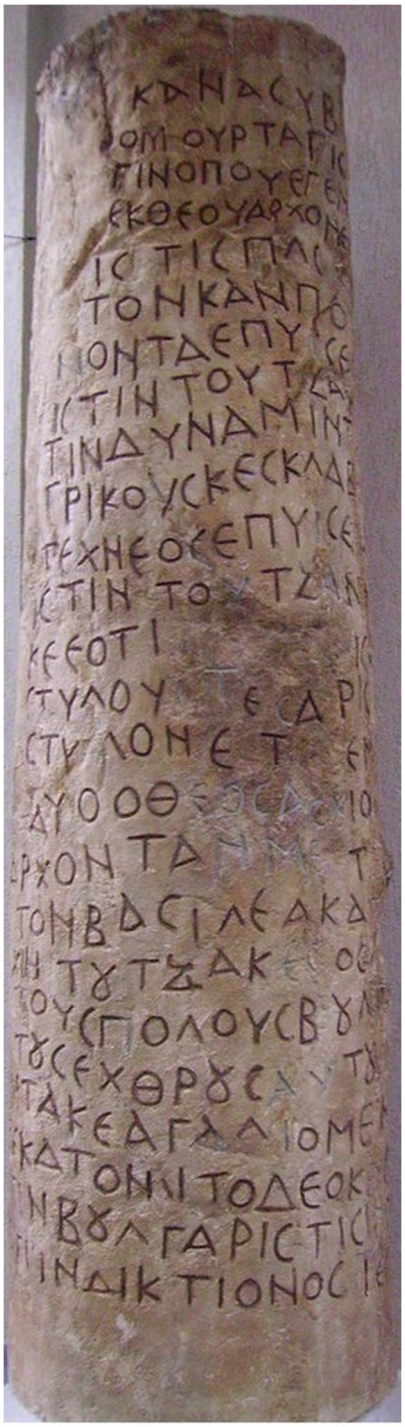

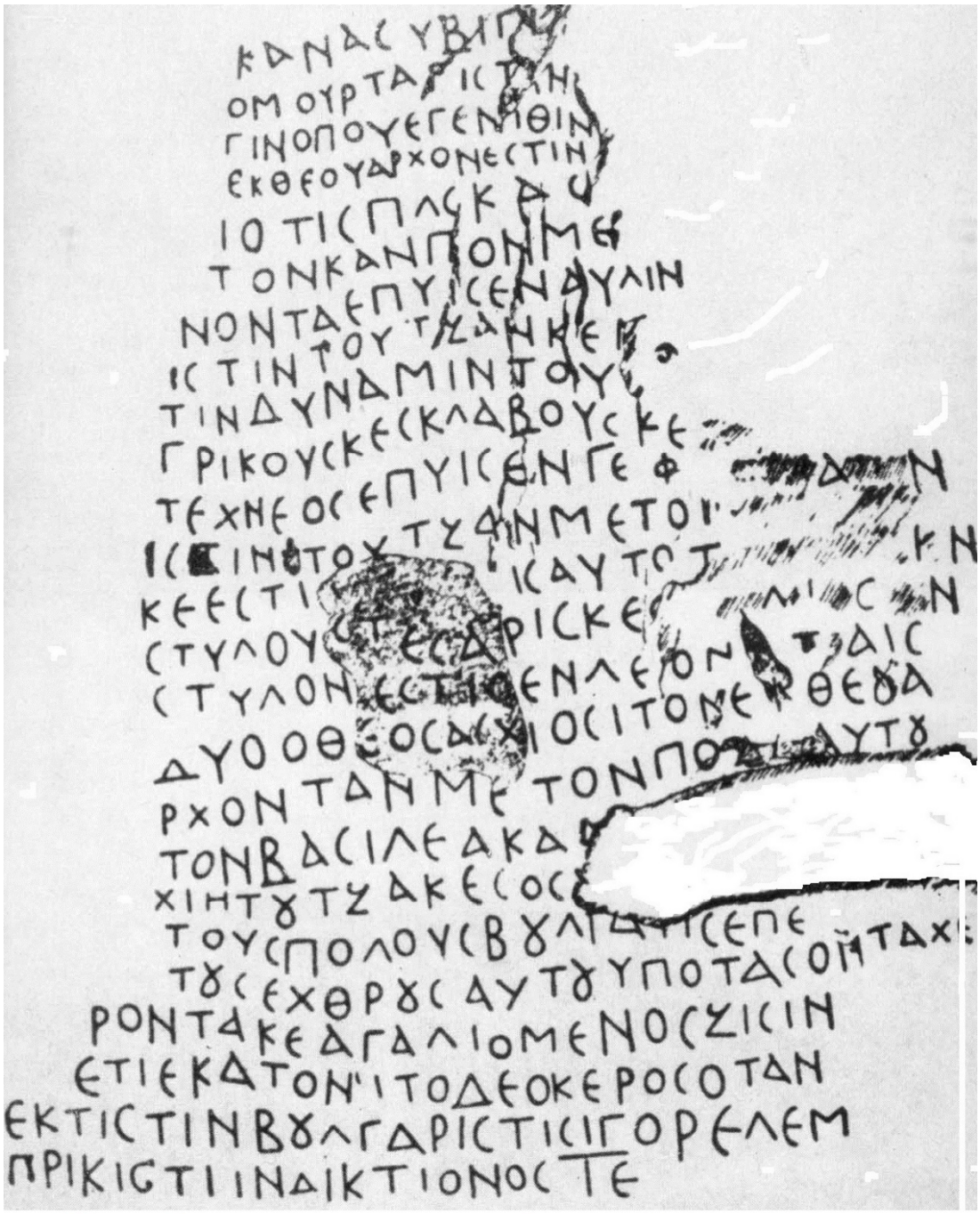

Chatalar ***inscription of*** *kana Omurtág:*

σιγορ ελεμ = 822

Chatalar ***inscription of***
kana Omurtag

Етимология на иранобългарската (прабългарската) титла **kānā** *‘владетел, цар, крал’*
Etymology of the Irano-Bulgarian (Proto-Bulgarian) title **kānā** *‘ruler, king’*

Chavdar Ivaylov Georgiev from Vratsa, Bulgaria, 28.12.2022
e-mail: chavdar.georgiev.66@gmail.com

Древнобългарският (пра́българският) език не е тюркски, а ИРАНСКИ! Древнобългарската (иранобългарска) владетелска титла не е “хан”, а “КАНА”: протоиндоевропейски (Proto-Indo-European = PIE.) ***tek-** ‘достигам, постигам’* → хистеродинамично същест. име ***tk-én-/*tk-n̥-** ‘достигане, постигане → придобиване, получаване → подчиняване, покоряване → притежание, владение, власт’* + ***h₂nér-** ‘мъж’* {староиндоарийски (Old Indo-Aryan = OIA. **nár-**/N.sg. **nā́**, авест. **nar-**/N.sg. **nā**, гръц. **ανήρ**, староармен. **ayr**, фриг. **αναρ**} → ***tkn̥-h₂nḗr** (N.sg.) ‘мъж на покоряването, владеенето → мъж на властта, владетел’* → {поддържам мнението на проф. *J. Schindler* и проф. *R. Lipp,* че PIE.***#TKN̥C → *#KN̥C**} ***kn̥h₂nḗr** →* {PIE.***n̥h₂C →*** протоиндоирански (Proto-Indo-Iranian = PII.) ***āC**} PII.***kānā́** (N.sg.) → прабългарски (Proto-Bulgarian = Irano-Bulgarian = IrBg.) **kānā́ ~ kā́nā** ***‘владетел, цар, крал’.*** Старотюркската владетелска титла ***“кан”*** → по-късно ***“хан”*** (**qan** → **χan**) е просто ***заемка*** от IrBg. **kānā**!

Алтернативна етимология: PIE.***tek-** →* първично хистеродинамично ***tk-eh₂-*** {→ PIE. ***tkeh₂-tró-** →* по “Wetter-правило” *отпадане* на ***h₂-** → **tketró-** →* PII.***tčatrá-** → **kčatrá-** → **kšatrá-** →* OIA. ***kṣatrá-***, староирански **xšātrá-** ***‘власт’,*** PIE.***tkā-** ‘власт’* → отименен глагол ***tkāyé-** →* гръц. **κτάομαι** ***‘владея’***} + ***h₂nér-** ‘мъж’* → ***tkāh₂nḗr*** (N.sg.) ***“мъж на властта, владетел”*** → PII.***tkānā́** →* IrBg.***tkānā́*** → {**#t** *отпада* пред **k** в *Anlaut*} **kānā́ ~ kā́nā** ***‘владетел, цар, крал’ → заето*** в старотюркски като ***“кан → хан”.***

The ancient Bulgarian (Proto-Bulgarian) language was not Türkic, but IRANIAN! The Ancient Bulgarian (Iranian-Bulgarian) ruler title was not “khan”, but “KANA”: Proto-Indo-European (PIE.) ***tek-** ‘reach, attain’* → hysterodynamic noun ***tk-én-/*tk-n̥-** ‘reaching, attaining → acquiring, obtaining → subjugation, subduing → ownership, possession, power, authority’* + ***h₂nér-** ‘man’* {Old Indo-Aryan = OIA. **nár-**/N.sg. **nā́**, Avest. **nar-**/N.sg. **nā**, Gr. **ανήρ**, Old Armen. **ayr**, Phryg. **αναρ**} → ***tkn̥-hnḗr*** (N.sg.) ***‘man of subjugation, of conquest → man of power, ruler’*** → {I support the opinion of Prof. *J. Schindler* and Prof. *R. Lipp* that PIE.***#TKN̥C → *#KN̥C**} ***kn̥h₂nḗr →*** {PIE.***n̥h₂C →*** Proto-Indo-Iranian = PII.***āC**} PII.***kānā́*** (N.sg.) → Proto-Bulgarian (i.e. Irano-Bulgarian = IrBg.) **kānā́ ~ kā́nā** ***‘ruler, king’.*** Old Turkic ruler title ***“qan”*** → later ***“khan”*** [**χan**] was simply a ***borrowing*** from IrBg. **kānā**!

Alternative etymology: PIE.***tek-** →* primary hysterodynamic ***tk-eh₂-*** ***‘a power, authority’*** {→ PIE.***tkeh₂-tró-** →* by the “Wetter-rule” *dropping* of ***h₂-** → **tketró-** →* PII.***tčatrá-** → **kčatrá-** → **kšatrá-** →* OIA. ***kṣatrá-***, Old Iran. **xšātrá-** ***‘a power, authority’,*** PIE.***tkā-** ‘a power, authority’* → denomin. verb ***tkāyé-** →* Gr. **κτάομαι** ***‘to rule’***} + ***h₂nér-** ‘man’* → ***tkāh₂nḗr*** (N.sg.) ***‘man of power, ruler’*** → PII.***tkānā́** →* IrBg.***tkānā́*** → {**#t-** *drops* before **k** in *Anlaut* } **kānā́ ~ kā́nā** ***‘ruler, king’ → borrowing*** in Old Türkic as ***“qan → χan”.***

Gold medallion of kana Omurtág